

Za USA to pak zaplatí celý svět. Zvěsti o dolaru a dluhu

- CZ24 News | 8. srpna 2023

USA: Americká ratingová agentura Fitch snížila rating Spojeným státům. Co to znamená v praxi? Dle investorů celkem nic. Miliardář Warren Buffet nakupuje americký státní dluh dál, jako by se nechumelilo. I investor Peter Tchir soudí, že má důležitější věci na práci, než se starat o rozdíl mezi AAA a AA+. Podle českého ekonoma Lukáše Kovandy se jednalo o vzkaz politikům, nikoliv investorům. A Buffet prý mezi řádky říká, že díky postavení dolaru si mohou Američané dovolit cokoliv a náklady ponesou jiní. Sám dodává, že to nemusí trvat věčně.

Minulý týden [prestižní ratingová agentura Fitch snížila](#) rating své domovské zemi, tedy Spojeným státům, z nejvyššího možného AAA na AA+. USA u ní mají nyní [horší rating](#) než například Austrálie, Dánsko, Německo, Nizozemí, Norsko, Švédsko, Singapur nebo Evropská unie. Pro zajímavost, Česká republika má rating AA- (tedy o dva stupně horší) s negativním výhledem.

Ve zdůvodňovací zprávě agentura uvádí, že důvodem je předpokládaný fiskální úpadek v následujících třech letech, vysoký a dále rostoucí veřejný dluh a oproti ostatním také „eroze vládnutí“, čímž agentura naráží na pravidelné politické záseky ohledně dluhového stropu, které se vždy vyřeší na poslední chvíli.

„Opakované souboje o dluhový strop a jejich řešení na poslední chvíli podkopalo důvěru ve správu financí. Kromě toho, americká vláda postrádá střednědobý plán, na rozdíl od většiny sobě rovných, a sestavování rozpočtu je složité. Tyto faktory v kombinaci s ekonomickými šoky, úlevami na daních a novými výdaji přispěly k nárůstu dluhu v posledním desetiletí. A navíc, jen málo se udělalo pro vyřešení střednědobých problémů jako rostoucí cena sociálního zabezpečení (důchody – pozn. red.) a ceny zdravotních programů vlády kvůli stárnoucí populaci,“ uvádí agentura.

Zároveň nepředpokládá, že v předvolebním a volebním roce by se něco změnilo. Podle ní budou mít v roce 2024 Spojené státy shodek rozpočtu 6,6 % HDP a v roce 2025 dokonce 6,9 % HDP. Pro zajímavost, americké HDP je dle Světové banky půl trilionu korun a podle dat z června je jejich zadlužení vůči HDP 122,8 %. Agentura poukazuje na to, že takové zadlužení je skoro třikrát vyšší než u zbytku zemí hodnocených AAA a více než dvakrát u těch hodnocených AA.

Jak ale sama agentura připomíná, USA jsou velká, rozvinutá a diverzifikovaná ekonomika s dynamickým podnikatelským prostředím. A dolar je světová rezervní měna. „To dává vládě výjimečnou flexibilitu v možnostech financování,“ uvádí agentura.

Americká ministryně financí Janet Yellenová si stěžuje, že snížení ratingu bylo [„naprosto bezdůvodné“](#), protože prý ignoruje zlepšení za vlády Joea Bidena a sílu americké ekonomiky, například malou nezaměstnanost, inovace, již klesající inflaci a další růst. Agentura prý hodnotila podle starých dat.

Dle Yellenové nový rating nic nezmění na tom, že americké dluhopisy jsou bezpečná a likvidní aktiva a že americká ekonomika je silná.

Miliardář Warren Buffet si ze změny ratingu [hlavu nedělá a nakoupil](#) další dluhopisy americké vlády v hodnotě 10 miliard dolarů. Jediná otázka podle něho je, zda příště nakoupí deset miliard ve

dluhopisech na tři nebo na šest měsíců. To dává tušit, že na Wall Street si ze změny ratingu také nedělají starosti.

Ke snížení ratingu [se vyjádřil také investor](#) Peter Tchir. Když ke snížení došlo, řekl, že „investoři nekupují dluhopisy podle ratingu“. Za svými slovy si stojí. Mohl by prý změnit názor, kdyby se něco skutečně změnilo. „Ale rozdíl mezi AAA a AA+ se mi zdá triviální. Jasně BB a AA jsou rozdílné, ale co je sakra ten rozdíl mezi AAA a AA+? Mám na starost důležitější věci,“ uvedl.

Podle něho se ratingové agentury snaží snížit objem dluhu, který je hodnocený AAA, takže snižují rating, když mohou. Jediné překvapení pro něho je, že trvalo tak dlouho, než nějaká další agentura následovala Standard&Poor's, která snížila rating USA už v roce 2011.

Ani s odůvodněním nemá Tchir žádný problém. Poukazuje na to, že Spojené státy se změnily ze země, která se do dluhu propadala jen v krizi, na zemi, která má deficit, ať už je krize nebo ekonomický boom. A politici jen velmi lehce předstírají, že jim dluh dělá starosti. Naposledy byl americký rozpočet schválen včas v roce 1996. „Nejsem expert, ale to nezní úplně dobře,“ soudí Tchir a dodává, že Washington se chová jako starověký Řím, tedy dává „chléb a hry“ za peníze, které nemá.

Neustálé flirtování s překročením dluhového stropu a následnou aktivací dluhové brzdy se také investorovi nezamlouvá jako chování země, která by měla mít nejvyšší rating. Nechápe, jak mohou být zákony, které posunou výdaje nad tento strop, vůbec schváleny.

Snížení ratingu okomentoval také hlavní ekonom Trinity Bank Lukáš Kovanda. Reaguje na slova Warrena Buffeta: „Investor je tedy evidentně přesvědčený – jako mnozí jiní –, že Spojeným státům zkrátka bankrot nehrozí ani v tom nejzlejšším snu, neboť ‚všemocný dolar‘ jim poskytuje supervýhodu, jakou žádná jiná země či ekonomika světa nemá. Tato supervýhoda tkví v tom, že dolar, představující globální rezervní měnu číslo jedna, umožňuje USA i sebehlubší zadlužení nakonec řešit – lidově řečeno – tiskem nových peněz.

Role dolaru coby světové rezervní měny číslo jedna pak zajistí, že nutné inflační náklady takového tištění neponesou jen Spojené státy samotné, nýbrž celý svět. Buffett vlastně mezi řádky praví, že USA se jako jediná ekonomika světa mohou zadlužovat, v zásadě jak se jim zamane, přičemž dojde-li na nejhorší, o inflační náklady takového tištění se podělí s celým světem. To je ona supervýhoda: Dolar Američanům umožňuje půjčovat si na své potřeby, ale pokud by to jednou snad už neutáhli, zatáhne to celý svět.“

I když američtí investoři se o snížení ratingu nestarají, podle Kovandy není úplně dobré ho bagatelizovat. „Vždyť zhoršení ratingu dluhu USA v podání Standard & Poor's se před 12 lety zřejmě alespoň z jisté části podílelo na ukončení dlouhodobě vysoce příznivého naladění mezinárodních investorů vůči americké vládě a jejím dluhopisům,“ připomíná.

A vyjádřil se i k postavení dolaru. „Za současnou ‚všemocností dolaru‘, za onou supervýhodou, stojí i rozpočtová obezřetnost a přiměřenost celých dlouhých předchozích generací politiků v USA. Pokud USA a jejich vrcholní politici jednou nechtějí přijít o své historicky získané privilegium ‚nejtvrdší měny‘, měli by na předešlé generace svých politických reprezentantů začít zase rychle navazovat. Zhoršení ratingu v podání Fitch je tak mnohem spíše vzkaz politikům. Je to mnohem spíše vzkaz politický než ekonomický.“

Postavení dolaru jako světové rezervní měny skutečně nemusí být věčné. [Spekuluje se, že náplní](#) nadcházejícího summitu zemí BRICS v Johannesburgu bude ustanovení nového způsobu

obchodního vyrovnání, které by se obešlo bez dolaru a bylo by založeno na zlatu.

[ZDROJ](#)